

โครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลาง ณ โรงเรียนบ้านตะโกกลาง ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

โดยวณิชนันท์ แก้ววงศ์

บริบทของพื้นที่

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ที่ราบเชิงเขาและหุบเขา ตามลำห้วย โดยเฉพาะหมู่บ้านตะโกกลาง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณหุบเขามีภูเขาล้อมรอบ ด้านทิศตะวันตกอยู่ติดกับชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนเป็นภูเขาและที่ราบตามหุบเขา ทำให้ส่วนใหญ่ไม่นิยมทำการเกษตร นอกจากคนบางกลุ่มในพื้นที่ที่มีเงินทุน ทำกิจการรายใหญ่เช่น สวนลำไย สวนมะม่วง สวนทุเรียน สวนมะขามหวาน สวนน้ำรีสอร์ท ซึ่งมีพื้นที่เป็นแปลงใหญ่ มีเงินลงทุนจากแหล่งภายนอก เพื่อทำการส่งออกหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มาจับจองซื้อ โดยรวบรวมที่ดินเป็นแปลงใหญ่ๆ เพื่อทำการกิจการดังกล่าว ซึ่งเป็นกลุ่มจำนวนน้อยราย ดังนั้นคนพื้นที่จริงๆ จึงมักนิยมขายที่ดิน และเป็นลูกจ้างเพราะมีรายได้ที่แน่นอนตลอดปี และไม่ต้องลงทุน โดยใช้แรงงานของตนเองและคนในครอบครัวเพื่อหารายได้เป็นหลัก เพราะไม่ต้องเสี่ยงต่อการลงทุน และการขาดทุนหากได้ผลผลิตน้อยและฝนฟ้าไม่เอื้ออำนวย มีประชากร ประมาณ ๔๔๓๕ คน ซึ่งเป็นคนสัญชาติไทยรวม ๒,๒๘๓ คน บุคคลพื้นที่สูง ๒,๑๕๒ คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน เป็นบ้านเรือนประชาชน อาชีพหลักของชุมชน คือก่อสร้าง กรรมกร รับจ้างทางการเกษตร ส่วนใหญ่นับถือศาสนา คริสต์ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือการแสดงพื้นเมือง รำกะเหรี่ยงกระโทบไม้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา อาชีพหลัก คือ รับจ้างส่วนใหญ่่นับถือศาสนา คริสต์ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี ๕๐,๐๐๐ บาทจำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว ๕ คนโอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านตะโกกลาง ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง นับถือศาสนาคริสต์ในหมู่บ้านมีโบสถ์คริสต์จักรให้คนในชุมชนร่วมทำพิธีทางศาสนา และมีสำนักสงฆ์เริ่มชัยและสำนักสงฆ์ถ้ำสุวรรณโณซึ่งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านให้คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ร่วมทำพิธีทางศาสนาในวันสำคัญ ด้วยพร้อมกันนี้ได้กำหนดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชนและนักเรียน โดยมีแหล่งเรียนรู้อื่นๆอีก เช่น อุทยานธรรมชาติวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการจัดกิจกรรมที่สำคัญร่วมกับชุมชน เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคมของทุกปี กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยจัดเป็นกลุ่มจิตอาสา ร่วมกิจกรรมโดยชุมชน กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้ชุมชน ให้นักเรียนร่วมดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนงบประมาณด้านอาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม) สำหรับนักเรียน รวมทั้งการสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และการแข่งขันกีฬา

ส่วนข้อจำกัดของโรงเรียน คือความยากจน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวกะเหรี่ยง ซึ่งอพยพหลบหนีเข้ามาตามชายแดนประเทศพม่า ไม่มีที่ดินทำมาหากิน และสภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยการประกอบอาชีพที่เป็นหลักแหล่ง ขาดโอกาสทางการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ยากไร้เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะค่อนข้างยากจน จึงไม่นิยมส่งบุตรหลานให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะต้องการให้ออกมาประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการศึกษาค่อนข้างสูง ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนที่นักเรียนต้องกลางคัน

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านตะโกกลางมีนักเรียนทั้งหมด ๖๘๔ คน มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ๑๔๙ คน ระดับชั้นประถมศึกษา ๔๒๗ คน มัธยมศึกษา ๑๐๘ คน มีเชื้อชาติไทย ๑๕๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๖ เชื้อชาติกะเหรี่ยง ๔๗๓คนคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๑๕ เชื้อชาติมอญ ๓๘ คนคิดเป็นร้อยละ ๕.๕๖ เชื้อชาติพม่า ๑๗คนคิดเป็นร้อยละ ๒.๔๙ เชื้อชาติอื่นๆ ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๕ นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ จากการสำรวจสภาพปัญหาในโรงเรียน พบว่า นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ขาดวินัยในตนเอง เรื่องการทิ้งขยะ และขาดจิตอาสาในการมีส่วนร่วมพัฒนา โรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นโรงเรียนบ้านตะโกกลางจึงได้ร่วมกันจัดทำโครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลาง ขึ้นเพื่อปลูกจิตสำนึกของนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน มีวินัยในตนเอง เรื่องการทิ้งขยะ มีจิตอาสาในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขคุณธรรมความซื่อสัตย์ ซึ่งในโครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่องจะเน้นการพัฒนาเชิงประจักษ์ สร้างองค์ความรู้นำไปสู่การปฏิบัติตลอดจน เผยแพร่ผลงาน ขยายผลความดีออกสู่ชุมชนโดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายระดับภาคกลางเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำมาพัฒนาต่อยอดในองค์กร เพื่อสร้างผลผลิตแห่งความดีให้กับสังคมต่อไป

ที่มาที่ไปของการทำงาน (เส้นทางการทำงาน)

โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้จัดตั้งกองทุนการศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนนักเรียนที่ฐานะยากจน และเป็นผู้มีความประพฤติดี ให้ได้รับการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และสนับสนุนโรงเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณธรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงในคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามจากนั้นได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาในปี พ.ศ.๒๕๕๕ โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ผู้รับผิดชอบ ดูแลสถานศึกษาในจังหวัดราชบุรี พร้อมคณะได้เดินทางมาหารือเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาร่วมกับผู้บริหาร-ครู บุคลากร เมื่อ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

๑. การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสจนกระทั่ง ถึง มัธยมศึกษาปีที่ ๓

๒. การพัฒนาโรงเรียนตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้าน สุขภาพ การเกษตร อาหารกลางวัน ห้องสมุด สหกรณ์ ฯลฯ

๓. การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน

โรงเรียนบ้านตะโกกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๑ ได้เล็งเห็นแนวพระราชดำริในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน จึงได้ดำเนินการ โครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางขึ้นเพื่อสนองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีออกสู่สังคมต่อไป

ศูนย์คุณธรรมสนับสนุนงบประมาณในกระบวนการการขับเคลื่อนสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ชุมชน รวมทั้งการขยายเครือข่ายไปยังองค์กรต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ตั้งไว้ "ชื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ จิตอาสา" โดยใช้เครื่องมือ โครงการงาน พัฒนานักเรียนและบุคลากร โรงเรียนบ้านตะโกกลางมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อ มีจิตอาสา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง สังคมและชุมชน ร่วมขยายผลสร้างความดีออกสู่ชุมชนและร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับเครือข่าย อาทิเช่น การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม

โครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลาง มีโครงการกิจกรรมหลักดังนี้

- โครงการกิจกรรมจิตอาสาพาสะอาด
- โครงการกิจกรรมธนาคารขยะ
- โครงการกิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้ชุมชน
- โครงการกิจกรรมสุชานาใช้
- โครงการกิจกรรมธนาคารความดี
- โครงการกิจกรรมห้องเรียนคุณธรรม
- โครงการกิจกรรมโครงการประจำห้อง

โครงการพัฒนาแปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของนักเรียน

- โครงการกิจกรรมผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ
- โครงการกิจกรรมโครงการรื้อกินได้
- โครงการครอบครัวตัวอย่าง
- โครงการปลูกผักปลอดสารพิษ

โรงเรียนบ้านตะโกกลางมีโอกาสร่วมโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม หลักสูตร “การบริหารจัดการโครงการส่งเสริมคุณธรรมความดี” รุ่นที่ ๑ ระยะที่ ๒ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่มูลนิธิพุทธฉือจี้ ได้วัน พ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากการเข้าร่วมโครงการในครั้งนั้นทำให้ นายเฉลียว เกื่อนภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกกลาง ได้นำคิดการบริหารจัดการขยะ ของฉือจี้กลับมาพัฒนาที่โรงเรียนบ้าน ตะโกกลาง โดยเน้นคุณธรรมหลักคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบและมีจิตอาสา

ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน

✚ ประชาชนชาวบ้าน/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ครู นักเรียน

๑ นายวัชร แยมอรุณ ให้ความรู้เรื่อง ประวัติชุมชนบ้านตะโกกลาง

๒ นายประเสริฐ จอสูงเนิน ให้ความรู้เรื่อง พิษสมุนไพรร

๓ นายสันติสุข คั่งลิ่งค์ ให้ความรู้เรื่อง ศาสนาคริสต์

๔ นางวาทะปรี พุดดี ให้ความรู้เรื่อง การแสดงพื้นเมือง (รำกะเหรี่ยง)

✚ โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

- แปลงนาข้าว

- แปลงเกษตร

- บ่อเลี้ยงปลาตก

- โรงทอผ้า

✚ สวนศึกษาพันธุ์ไม้ไร่ผาจันทร์หอม

- สนับสนุนโครงการ ขยะแลกไข่

- สนับสนุนชุดการแสดงพื้นบ้าน ชุดรำกะเหรี่ยง รำมอญ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นเมือง

✚ โบสถ์คริสต์จักรตะโกกลาง

- เครือข่ายศาสนาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมชาวต่างชาติ เช่น พม่า เกาหลี

✚ สำนักสงฆ์เขาสวรรณโณ สนับสนุนทุนการศึกษาและเป็นวิทยากรพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และมีจิตอาสา

๒. เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนและเกิดเครือข่ายร่วมกันสร้างความดีให้สังคม

หลักคิดในการทำงาน

๑. ใช้หลักการมีส่วนร่วม คือร่วมกันมอง ร่วมกัน ระดมสภาพปัญหาในโรงเรียนร่วมกันหาสาเหตุในการเกิดปัญหา และร่วมระดมความคิดในการแก้ไขสภาพปัญหาในกลุ่มหรือหมดไป
๒. หลักการระดมพลังสร้างความคิด คือระดมทุกภาคส่วนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการทำงานของนักเรียน ครู บุคลากร ให้เกิดเป็นรูปธรรม เกิดความแจ่มชัดในการทำงาน
๓. สร้างจุดเน้น คือหาจุดเน้นในการสอน การสร้างหลักสูตร การดำเนินกิจกรรม กิจกรรมหลัก กิจกรรมลอง
๔. สร้างตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน ผู้บริหารดี ครูดี บุคลากรดี ชุมชน ผู้ปกครองดี จะเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะเป็นเป้าหมายให้เด็กนักเรียนเป็นคนดีไปด้วย

กระบวนการทำงาน

๑. กระบวนการสร้างแกนนำ ครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ แล้วนำไปขยายผลให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน แกนนำต้องแข็งแกร่ง เป็นผู้นำกลุ่ม ปลุกเร้าให้พลพรรคคล้อยตาม และสนับสนุนการทำงานต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ภาคภูมิใจในงานที่ทำ
๒. กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมินตัดสิน
๓. กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม สร้างทีมงาน การมอบหมายงานในกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มชัดเจน มุ่งทำไปข้างหน้า ด้วยความมั่นใจ
๔. สร้างเด็กต้นแบบ ครูต้นแบบ ในโรงเรียนต้องมีเด็ก มีครู ที่เป็นแบบอย่างที่ดี ยกย่อง เชิดชู และนำคนต้นแบบเหล่านี้ ออกมายกย่องชมเชย ให้รางวัลแห่งความดีงาม และสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กๆทุกคนในโรงเรียนนำเอาไปเป็นแบบอย่าง
๕. การถอดบทเรียน เพื่อนำสิ่งที่ได้ไปเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณธรรมอย่างยั่งยืน การถอดบทเรียนเป็นแนวทางที่สำคัญ ยิ่งที่จะไขเบื้องหลังแห่งความสำเร็จ ว่ามีปัจจัยใดบ้าง และนำมาเรียบเรียง นำเสนอ เผยแพร่ให้การสนับสนุนจนการดำเนินงานตามโครงการสำเร็จลุล่วงด้วยดี
๖. การประเมินผลวัดผลและรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งได้ดำเนินงานทั้งก่อนการดำเนินงาน ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน เพื่อเปรียบเทียบว่าก่อนและหลังการดำเนินงานเกิดผลดีอย่างไรกับตัวเด็ก โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และสังคม โดยรวม ที่จะทำให้สังคมในทางบวก และลดกระแสลบออกไปจากชุมชน สังคม หรือในโรงเรียนบ้านตะโกกลาง และเน้นการประเมินผลจากวิถีชีวิตจริงของนักเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร แล้วนำมาเสนอผลไม่นั้นเอกสารงานทะเบียน

ผลลัพธ์มีอะไรบ้าง

๑. ริเริ่มอย่างไร

การริเริ่ม เริ่มจากการเฝ้ามองสภาพปัญหาที่โรงเรียนประสบอยู่ว่ามีปัญหาอย่างไร ที่ควรดูแลแก้ไขแล้ว ร่วมกันระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ความเห็นที่แตกต่างมุมมองของทุกฝ่ายทั้ง ผู้เรียน ครู นักเรียน รวมทั้ง ผู้ปกครองชุมชน แล้วรวบรวมความคิดเห็น การมองสภาพปัญหา แล้วช่วยกันเสาะหา แนวทางแก้ไขปัญหา โดยยึดแบบสละทาง กรุยทาง วางตำแหน่ง แบ่งหน้าที่ ไม่หลีกเลี่ยง หนีปัญหา พัฒนาอย่างมุ่งมั่น พินิจปัญหาอุปสรรค เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นแม่ทัพหน้าที่จะเป็นผู้นำพาให้กองทัพคุณธรรมเข้าสู่หลักชัย เพราะขวัญ กำลังใจ และสรรพกำลังทุกชุมจำเป็น ต้องพึ่งพาความเด็ดเดี่ยว แน่วแน่ของผู้ที่จะนำทัพให้ผู้กล้าพาไปสู่ชัยชนะ ในทุกกิจกรรมและธรรมแห่งชัยชนะได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความมีจิตอาสาของนักเรียน เด็กและเยาวชน ให้เป็นคนดีงามของชุมชน สังคมชาวตะโกกลางทั้งหมด กิจกรรมเสริมต่างๆ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนบ้านตะโกกลางต้องร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือกันและกัน อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกิจนิสัย บ่มเพาะปลูกฝังให้เข้าไปอยู่ในตัวตนของนักเรียนบ้านตะโกกลางทุกคนอย่างยั่งยืน ตลอดไป

๒. ผลด้านกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม

ผลด้านกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรมของโรงเรียนบ้านตะโกกลาง โรงเรียนยึดแนวทางคือ รวบรวมแนวคิด เพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมคุณความดีให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คือ ระดมความคิด ความคิดเห็น วางเป้าหมายคุณธรรมร่วมกัน สร้างและพัฒนาเด็ก และครูแกนนำ ขยายผลสู่นักเรียนกลุ่มใหญ่กระจายสู่กลุ่มย่อย มีการประชุมนักเรียนแกนนำ

๓. ผลด้านการพัฒนาเครือข่าย

การดำเนินการปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีน้ำใจ จิตสาธารณะ รักความสะอาด และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยโครงการคุณธรรม ผ่านกิจกรรม จิตอาสาพาสะอาด กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมสุชา นำใช้ กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้กับชุมชนและกิจกรรมธนาคารความดีบนพื้นฐานคุณธรรม เป้าหมายของโรงเรียนบ้านตะโกกลาง ที่ตั้งไว้คือ “ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อ จิตอาสา” โดยเริ่มจากนักเรียนแกนนำจำนวน ๔๐ คน ที่เข้ารับการอบรมนักเรียนแกนนำที่โรงเรียนบ้านหนองตาบ่งกลับมาเป็นต้นแบบความคิดที่อยากจะแก้ปัญหาของนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ขาดวินัยในตนเอง ไม่มีจิตอาสาและขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนและสังคม นักเรียนแกนนำร่วมกันระดมความคิดได้ประชุมวางแผนการทำงานและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ ๕ กิจกรรมหลัก กิจกรรมละ ๘ คน คือจิตอาสาพาสะอาด กิจกรรมธนาคารขยะ

กิจกรรมสุขน่าใช้ กิจกรรมสร้างรอยยิ้มให้กับชุมชนและกิจกรรมธนาคารความดี แต่ละกลุ่มจะสร้างเครือข่ายทั้งในโรงเรียนตลอดจนชุมชนโดยมีเป้าหมายและหลักคิดในการทำงานร่วมกันเป้าหมายคือเกิดการเปลี่ยนแปลงให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมได้

๔. ผลด้านกิจกรรมองค์ความรู้และบทเรียน

นายเฉลียว เกื่อนเกา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกกลางรายงานผลการดำเนินโครงการกองทุนการศึกษา โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านตะโกกลางมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในคุณธรรม จริยธรรมในด้าน ความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และจิตอาสา ในระดับดีเป็นที่น่าพึงพอใจซึ่งมีกิจกรรมโครงการคุณธรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ๕ โครงการหลักและมีกิจกรรมโครงการที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ดังนี้

๔.๑ ขยะในโรงเรียนและชุมชนที่ย่อยสลายได้ง่าย จะแปรรูปเป็นปุ๋ยหมัก ส่วนขยะที่ไม่ย่อยสลายเช่น พลาสติก จะนำไปขาย

๔.๒ นักเรียนมีคุณธรรมด้านจิตอาสาช่วยกันเก็บขยะทั้งในบริเวณโรงเรียนและชุมชน

๔.๓ จัดทำถังขยะและประสานงานไปยังหน่วยงาน อบต. ในด้านการบริการรถเก็บขยะในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการระบายขยะและลดปัญหาขยะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น

๔.๔ ปัญหาการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม สร้างนักเรียนจิตอาสาควบคุมดูแลการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม แก่เพื่อนๆ นักเรียน และน้องๆ ในทุกระดับชั้น

๔.๕ ด้านกีฬามารยาทมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกระดับชั้นมารยาทในการพูด การทักทาย การไหว้ และการมีสัมมาคารวะ ผลการประเมินถ้าคะแนนการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะได้ดาวติดที่บอร์ดประชาสัมพันธ์

๔.๖ โครงการคุณธรรมประจำห้องเรียนนักเรียนคิดรูปแบบกิจกรรมจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและหาวิธีการแก้ปัญหาในรูปแบบโครงการ โครงการละ ๑ ห้องเรียน และกิจกรรมต่างๆมีการนำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์และขยายผลการดำเนินกิจกรรม

สรุปโดยภาพรวมโครงการกองทุนการศึกษาได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และสามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าประสงค์ด้วยความร่วมมือจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนแกนนำ และนักเรียนโรงเรียนบ้านตะโกกลางทุกคนตลอดจนองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาเป็นอย่างดีโรงเรียนบ้านตะโกกลางจะดำเนินโครงการกองทุนการศึกษาในโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมต่อไปเพื่อพัฒนาต่อยอดให้นักเรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่เหมาะสมแสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมแบบยั่งยืน

๕. เกิดการเปลี่ยนแปลง

ด้านผู้บริหาร

ผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้คุณธรรม จริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการบริหารงาน มีฝีมือด้านการตกแต่ง งานออกแบบและการจัดการ เปิดโอกาสทางความคิด ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแก่บุคลากร บริหารงานโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรท้องถิ่นต่างๆ จัดโครงสร้างระบบบริหารงานองค์กรอย่างชัดเจน มีความคล่องตัวสูง จัดการข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบเป็นบุคคลต้นแบบคุณธรรมจริยธรรม

ครูและบุคลากรของโรงเรียน

นักเรียน

นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวมดี มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านการทำงาน รักการทำงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถน้อมนำการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนการสอน มีทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียงและนักเรียนนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน มีกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้โครงงานเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี เสียสละเวลา มีความรับผิดชอบตามความสามารถและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นใช้ทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

- ความร่วมมือ ร่วมพลังความคิดของนักเรียน ภายใต้ “ เด็กคิด เด็กทำ เด็กนำเสนอและการมีส่วนร่วม ” โรงเรียนชุมชนผู้ปกครองสร้างเครือข่าย กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเด็กและเยาวชนคนดีออกสู่ชุมชน
- ความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และชุมชนให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของโครงการยกระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สู่การเรียนรู้การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียง โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภายใต้คุณธรรมหลัก ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ จิตอาสา โดยเชื่อมโยงการทำกิจกรรมจากโรงเรียนสู่ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่เด็กคิดเองทำเอง และควรจะทำในเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กเช่นการปลูกฝังเรื่องระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เด็กจะต้องพัฒนาพื้นฐานเพื่อแก้ปัญหาได้ในระยะยาวเพราะจะเกิดเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวเด็กตลอดไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ✚ ผู้บริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ กระบวนการขับเคลื่อน ตัวชี้วัดเชิงคุณธรรมที่พึงประสงค์ของโครงการ
- ✚ มีแผนงานที่นำไปสู่การปฏิบัติ มีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย แผนงาน และกระบวนการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- ✚ ความพร้อมและความพอเพียงของทรัพยากรที่ใช้ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ บุคลากร วิทยากร (ปราชญ์ชาวบ้าน, วิทยากรภายนอก) งบประมาณ (งบที่ได้รับการสนับสนุนจาก ศูนย์คุณธรรม) เอกสาร สื่อ/อุปกรณ์ สถานที่
- ✚ ระยะเวลาในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม -ปลูกฝัง บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดี กว่า ๖๐๐ เมล็ดพันธุ์ บางเมล็ดก็เจริญเติบโตได้ดีบางเมล็ดก็ต้องใช้เวลาค่อยๆเจริญเติบโต
- ✚ กิจกรรมตามแผนงานของส่วนกลาง (มศว. และศูนย์คุณธรรม) ที่ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน ช่วยส่งเสริมในกระบวนการสร้างและเชื่อมโยงความรู้ เพื่อการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- ✚ หลักสูตร สื่อ และกิจกรรมตามแผนงานของโรงเรียนที่ใช้ในการขับเคลื่อนทั้งผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

★ การขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม

- มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ ขั้นตอนและกระบวนการตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อให้เกิดคุณธรรมที่พึงประสงค์ รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาและเป้าหมายของโครงการ
- ขยายเครือข่ายการพัฒนา ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเชิงลึกให้หน่วยงาน องค์กรเครือข่ายทุกระดับ ทั้งในและนอกสถานศึกษารับทราบเกี่ยวกับที่มา เป้าหมาย แผนงาน และกระบวนการขับเคลื่อนโครงการทั้งของส่วนกลางและของโรงเรียน โดยมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

- มีการวางแผนในการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ ยุทธศาสตร์ กิจกรรมรองรับ กระบวนการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม และตัวชี้วัดพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เกี่ยวข้องด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- มีแผนงาน (SMART planning) ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และใช้วงจร PDCA ในการดำเนินงาน โดยตลอดจนมีการมอบหมายและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทำงานโครงการตามความถนัด ความสนใจ และตามความสามารถของผู้ร่วมงาน อย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย เกิดจากกระบวนการคิดและการลงมือทำของนักเรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ เช่น โครงการคุณธรรม
- มีการนิเทศ กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนางานเป็นระยะ ๆ เพื่อการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- มีการสะท้อนผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และแก้ไขวิธีการปฏิบัติงานเมื่อพบข้อบกพร่องเป็นประจำ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

เรื่องเล่าประทับใจจากการทำงาน

“โรงเรียนบ้านตะโกกลางเป็นโรงเรียนขยายโอกาสนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กกะเหรี่ยงซึ่งมีพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมการเลี้ยงดูที่ต่างกันการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะ ที่ค่อนข้างนานกว่าเมล็ดพันธุ์อื่นๆ ความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด และขีดความสามารถของเด็กจะทำให้ครูไม่ต้องเผชิญกับคำว่าท้อแท้ มีแต่จะเพิ่มแรงผลักดันให้ลุกขึ้นสู้เพื่อเด็กเหล่านี้จะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มันทำแล้วความรู้สึกเล็กๆแอบซาบซึ่งใจที่ได้เป็นส่วนช่วยเหลือให้เด็กๆได้มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่ามันจะพัฒนาไม่ได้ทั้งหมดก็ตามแต่เชื่อว่า สักวันหนึ่งจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ได้

นับเป็นความโชคดีของเด็กๆเหล่านี้ที่โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาซึ่งโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพจะได้พัฒนาเด็กๆเหล่านี้ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มั่นคงในคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามต่อไป”

โรงเรียนบ้านตะโกกลางได้เข้าร่วมโครงการกองทุนการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากกระแสพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนและข้อมูลตามเอกสารแผนงานโครงการกองทุนการศึกษาทำเนียบองคมนตรีสามารถสรุปสาระสำคัญเป็นแนวทางในการพัฒนาและได้กำหนดอัตลักษณ์เป็นกรอบในการพัฒนา ๓ ด้าน

อัตลักษณ์ ผู้บริหาร ครู

ใช้หลักคุณธรรม ๑.ความเมตตา ๒.ความสามัคคี ๓.สุจริตธรรม และ๔.ความเที่ยงธรรม นำไปสู่ ผู้บริหาร ครู ที่มีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคม

การจะพัฒนานักเรียนให้เป็นต้นแบบของสังคมได้อันดับแรกที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคือ แบบอย่างที่ดี ของครูและผู้บริหาร ถ้าแบบอย่าง ดี เด็กก็จะเจริญรอยตามแบบที่เขาเห็นและความอ่อนโยนที่เขาสัมผัสได้ดังนั้นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้ได้ผลคือ ต้นแบบ หรือ แบบอย่างที่ดีของผู้บริหารครู ผู้ปกครองและสังคมส่วนหลักสูตรและแบบเรียนนั้นเป็นส่วนประกอบที่让孩子นำไปถอดบทเรียนเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ต่อไป

อัตลักษณ์นักเรียน ใช้กระบวนการ PDCA และการมีส่วนร่วม

ภาพแห่งความสำเร็จ

เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวที่จะแต่งแต้มสีสันให้สวยงามอย่างไรก็ได้ตามขีดความสามารถของเด็กเองดังนั้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นไม่ใช่เรื่องยากถ้าครูเข้าใจธรรมชาติของ เด็ก และขีดความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาของเขา ในระยะ ๓ ปี ของการพัฒนาคุณธรรมในโครงการ เยาวชนคนดีศรีตะโกกลางเป็นที่น่าพอใจที่นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวมดี มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีทักษะด้านการทำงาน รักการทำงานและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรงไม่ เจ็บป่วย ชอบออกกำลังกายและมีความเป็นเลิศด้านกีฬา มีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถน้อมนำการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนการสอน มี ทักษะชีวิตด้วยวิถีพอเพียงและนักเรียนนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน มีการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี เสียสละเวลา มีความรับผิดชอบ ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ได้

อัตลักษณ์โรงเรียนสภาพแวดล้อม ร่มรื่นน่าอยู่ นำศึกษาหาความรู้

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสะอาดร่มรื่น มีการพัฒนาอาคารสถานที่เพื่อให้เหมาะกับการเรียนรู้และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น ไร่ผาจันทร์หอม มอบต้นกล้าไม้ นำมาปลูกในโรงเรียน

การดำเนินกิจกรรมโครงการเยาวชนคนดีศรีตะโกกลางโดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ถึง ปัจจุบัน(๒๕๕๘) ทิศทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ชุมชนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและขยายเครือข่ายไปยังองค์กร และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้สู่อาชีพบนพื้นฐานความพอเพียง เพื่อสร้างพื้นฐานสำคัญให้ครอบครัวสามารถประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อยังชีพซึ่งเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ ปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริโภคโดยเน้นในเรื่องความปลอดภัยจากสารเคมี รักและหวงแหน ชีวิตและสภาพแวดล้อม ฝึกให้เด็กทำปุ๋ยหมักชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีนำไปใช้ในครอบครัว และขยายสู่ชุมชน ทั้งนี้ผู้ปกครองให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำปุ๋ยหมักเพื่อนำไปใช้แทนปุ๋ยเคมี พืชผักผลไม้ที่ปลูกจะมีประโยชน์ต่อร่างกาย ปลอดภัยจากเคมีตกค้างส่งผลดีต่อสุขภาพของชีวิต

ชุมชนให้ความสำคัญ มีส่วนร่วมในการพัฒนาและเห็นความสำคัญของโครงการมีการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ นักเรียนมีอาหารกินจากผลผลิตที่ปลูกเอง ที่เหลือก็นำไปขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางในช่วงฤดูฝนเด็กนักเรียนจะ

เข้าป่าหาหน่อไม้มาขายในวันหยุด เด็กๆเหล่านี้ใช้ทักษะชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติ และด้วยความลำบากยากจนที่เด็กเลือกเกิดไม่ได้ ทำให้เขาอดทนและสู้ชีวิตเพื่อให้ครอบครัวสามารถอยู่รอดได้น้องๆที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ก็จะไม่อดอยาก คุณธรรมพื้นฐานในตัวเด็กๆเหล่านี้ที่ปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กคือความกตัญญูทวดเทวี ต่อบิดามารดา และผู้มีพระคุณและการช่วยเหลือกันของครอบครัวซึ่งมีสมาชิกจำนวนมากเมื่อนำโครงการคุณธรรมมาใช้พัฒนาเด็กๆเหล่านี้ก็จะประสบผลสำเร็จเพราะต้นทุนเดิมเขามีอยู่แล้ว

“ความสุขของหนูคือการช่วยเหลือพ่อแม่ในวันหยุด เข้าป่าหาหน่อไม้มาขายแลกเงินเลี้ยงน้อง เลี้ยงครอบครัว”

จากการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตามรายละเอียดของกิจกรรมกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งมีผลดำเนินการที่น่าประทับใจดังต่อไปนี้

- สร้างอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีอาสาสมัครจำนวน 150 คน ซึ่งชุมชนเป็นอย่างดี รวมคอยดูแลรักษาความสะอาด เก็บขยะ และให้ความรู้กับน้องและคนในชุมชน เรื่องการคัดแยกขยะ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนี้ทำให้ ชุมชนสะอาดขึ้น ปริมาณขยะน้อยลงชุมชนดูสะอาด สวยงาม น่าดู น่าอยู่มากยิ่งขึ้น และได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี รวมทั้งได้รับคำชื่นชมและความพึงพอใจในจิตอาสาที่ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน

- การส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ ซึ่งผลการดำเนินงานปลูกผักตามบ้านของนักเรียนได้รับความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมนี้จำนวนมาก โดยนักเรียนรับเมล็ดพันธุ์ผักแล้วนำไปปลูกที่บ้านในพื้นที่ของตนเอง ได้แก่ บริเวณริมรั้ว หลังบ้าน ข้างบ้าน หลังห้องน้ำ และทำแปลง ซึ่งผักที่ปลูกได้แก่ ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว มะเขือ ผักทอง ตะไคร้ กระเจี๊ยบ ผลที่ได้รับก็คือ นักเรียนมีผักปลอดสารพิษได้รับประทานเองในครอบครัว เป็นการประหยัดรายจ่าย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นยิ่งขึ้น และเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และทำให้นักเรียนรู้จักการเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีน้ำใจกับผู้อื่น

- นักเรียนร่วมกันทำความสะอาดชุมชน ทำให้ชุมชนสะอาดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลและรับผิดชอบ โดยการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการปลูกจิตสำนึกรักชุมชนของตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น การร่วมฟังธรรม ทำบุญตักบาตร ร่วมงานศพ

- นักเรียนมีความภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในการทำ ความดี และขยายผลความดี โดยการสร้างเครือข่ายสร้างรอยยิ้มในชุมชนให้มากขึ้น ซึ่งในปีนี้มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น ประมาณ 100 คน ทำให้สามารถขยายพื้นที่การดูแลได้กว้างขวางขึ้น และพื้นที่ในการปลูกผักปลอดสารพิษ มีปริมาณขึ้นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับชุมชน เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรักการทำงาน ขยันหมั่นเพียร มีความอดทน

จากผลการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ดีขึ้น ร้อยละ 90 นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรมนี้ทุกคน ผู้ปกครองและชุมชน ร้อยละ 80 พึงพอใจกับกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ และการทำความสะอาดชุมชน

“ชื่อสัตย์สุจริต รู้รับผิดชอบ จิตอาสา”